

Ime in priimek: \_\_\_\_\_, 4. letnik

(2. rok)

**KONTROLNA NALOGA – SPORAZUMEVANJE, ZGODOVINA JEZIKA, JEZIKOVNI PRIROČNIKI**

Število točk: 70	Število doseženih točk:	Kriterij: 35 t ... zd(2); 45 t ... db(3); 55 t ... pd(4); 63t... odl(5)
Odstotek:	Ocena:	

Natančno preberite navodila. Pišite jezikovno pravilno; črka J pomeni točko za jezikovno pravilnost. Nečitljivi odgovori in odgovori, zapisani z velikimi tiskanimi črkami, bodo ocenjeni z 0 točkami. Veliko uspeha!

1. Kaj zapisujemo z veliko začetnico? 2 t

- a)
- b)
- c)
- č)

2. Rabo velike začetnice (vsak odgovor iz naloge 1) ponazorite v poljubni povedi. 3 t J

- a)
- b)
- c)
- č)

3. Napišite poglavja Slovenskega pravopisa – Pravila: 3 t

- a)
- b)
- c)
- č)
- d)

4. Napišite pravilo za zapisovanje zemljepisnih naselbinskih imen. 2 t

5. Kaj je slovnica? 2 t

6. Kateri jezikoslovec je napisal Slovensko slovnico, ki jo rabimo danes? 1 t

7. K jezikoslovnim pojmom dopišite ustrezne številke iz desnega stolpca. 2 t

glásnik ali fonem _____	1 oblikoslovje
morfem _____	2 glasoslovje
stavek, poved _____	3 besedoslovje
beseda _____	4 skladnja
	5 sociolingvistika

8. Napišite imena treh slovarjev, ki jih uvrščamo med sodobne jezikoslovne priročnike za slovenski jezik: 3 t

- a)
- b)
- c)

9. Kaj je besedno in nebesedno sporazumevanje? Ponazorite s primeri glede na prenosnik. 2 t

10. Kateri dve različici ima knjižni jezik? 2 t

11. Naštejte narečne skupine. 3 t

12. Jezik v Ustavi Republike Slovenije. 2 t

13. Slovenščina zunaj meja Republike Slovenije. 3 t

#### **14. Knjižna slovenščina v času razsvetljenstva**

15 t

(Čas, predstavniki in njihova dela, jezikovni priročniki, razvoj jezika na vseh življenjskih področjih, pomen obdobja za slovenski jezik in književnost)  
Pišite v strnjnem besedilu.

15. **Preberite besedilo 1** in odgovorite na vprašanja.

- a) Napišite naslov besedila. 1 t
- b) Kako so okoli leta 1000 imenovali? 2 t  
živeti - \_\_\_\_\_; žalost - \_\_\_\_\_; izgnan - \_\_\_\_\_; rod - \_\_\_\_\_.
- c) V odlomku podčrtajte dve slogovni figuri in ju poimenujte (zapišite ob besedilu). 3 t
- č) V kateri pisavi je bilo prvotno zapisano besedilo 1? 2 t J

16. **Preberite besedilo 2** in odgovorite na vprašanja.

- a) Ali imajo danes naslovi besedil končno ločilo? 1 t
- b) Iz katerega jezikovnega priročnika je besedilo? 1 t
- c) V katero vrsto pridevnika sodijo vsi trije navedeni primeri? 1 t
- č) Breznik našteva štiri vrste primere zaimkov – uvrsti jih v tabelo. 2 t

samostalniška zaimka	pridevniška zaimka

- d) Glagole pretvorite v nedoločnik in določite glagolski vid. 2 t
  
  
- e) Napišite eno razliko med Breznikovo in današnjo delitvijo besednih vrst. 2 t

17. **Preberite besedilo 3** in odgovorite na vprašanja.

- a) Izpišite po dve besedi, v kateri se glásnik v izgovori kot: 2 t  
[v]  
[u]
- b) Izpišite podrčtano besedo in poimenujte glásnike (foneme): 2 t
- c) Napišite izgovor besede **vrst** (v besedilu je obkrožena): [                          ] 1 t
- č) Razložite premeno po zvanečnosti v besedi **izpeljani**. 3 t